

DIRVA

Nr. 18

Vasaris-February 12, 1962

Cleveland, Ohio

DU DIDIEJI ŠNIPAI IŠEINA Į LAISVĘ

Sovietų Sąjungos šnipai pulk. Abel byla prieš kelius metus jaudino daugelį šio krašto gyventojų. Bylos metu laikėsi kietai, apie jo tikrą tapatybę nedaug tebuvo patirta, o nuteisus buvo pamažu ir prisimirstama, kad toks "svarbus" asmuo sėdi JAV kalėjime.

Iš Sovietų Sąjungos pusės oficialiai nebuvo parodyta susidomėjimo, tarsi tai būtų ne jų reikalas. Ne-

oficialiai, atrodo, buvo kitaip. Sovietai nenorėjo išsižadėti gerai paruošto savo agento, kad jį vėliau galėtų panaudoti kitoje vietoje, arba po kiek laiko ir vėl atsistoti net į JAV.

Antras didysis atsirado 1960 metais gegužės mėn., kada virš Sovietų Sąjungos buvo numuštas U2 lėktuvas ir į laisvę paimtas lakūnas F. G. Power. Iš paskelbtų bylos duomenų, dar galutinai nenustačius, ar tardytojams spaudžiant, ar pačiam lakūnui labai apgailestaujant, buvo paskelbtos visos skridimo smulkmenos.

Po tokių smulkmenų paskelbimo daug kur pasirodė priekaištų, kad jei lakūnas lėktuvą valdyti buvo gerai paruoštas, tai moralinis jo paruošimas, nelaimei atsitikus, buvo arba apleistas arba jis buvo minkšto charakterio.

Šeštadienį, vasario 10 d. abu tie du "didieji" — Abel ir Power, iš anksto paruoštu susitarimu, Berlyne vienas antru pakeisti ir išėjo į laisvę. Sovietai už Abelį pridėjo dar ir vieną studentą amerikietį, lyg tuo paabrėždami, kad jie savo "didįjį" daugiau vertina.

Apie pasikeitimą sovietai savo gyventojus kol kas neinformavo. Buvo tik pranešta, kad U2 lakūnas, numuštas virš Sovietų Sąjungos, atiduotas amerikiečiams. Atseit, saviems gyventojams buvo pademonstruotas sovietinis gerumas net ir šnipui. Bet apie savąjį šnipą Abelį, nutylėjo.

Trumpai

• JAV, Anglijos ir Prancūzijos pareigūnai pasipriešino sovietų pastangomis bent laikinai, neva savo reikalams, užimti nustatytus oro koridorius, lėktuvų susiekimui tarp Vakarų Berlyno ir Vakarų Vokietijos. Sovietai, norėdami oro koridorius, virš 7000 pėdų aukščio naudoti kelioms valandoms savo reikalams, norėjo sudaryti tik precedents, kurie ateity būtų dar labiau išplėsti. Griežtai pasipriešinęs, sovietai toliau jokių reagavimų neparodė.

• Robert Kennedy, esąs gerų santykių kelionėje To-

limuose Rytuose, iš Japonijos išvyko į Formozą. Išlaidėjimas iš Japonijos buvęs kiek rūgštokas, kam atominiams bandymams buvo parinkta Christmas sala, esanti Ram. Vandenynė.

• JAV ambasadorius L. Thompson Maskvoje vėl turėjo pasitarimą su užsienio reikalų ministru Gromyko ieškant palankaus sprendimo Berlyno klausimu. Tai ketvirtas iš eilės pasitarimas šiais metais.

• Gvatemaloje, kuri yra vienu iš pirmųjų Castro šalininkų talkiniu, žymiai padidėjęs komunistų judrumas pradėti partizaninius veiksmus.

LIETUVOJE PRIESPAUDA VYKDOMA NAUJAIŠ IR PAVOJINGAIS BŪDAIS

S. LOZORAITIS LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFAS

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas, kuris yra išskilmingai daromas visur, kur tik yra lietuvių laisvajame pasaulyje, turi daugialypę ir svarbią reikšmę. Švęsdami 1918 metų vasario 16 dienos aktą, kuriuo buvo atstatyta Lietuvos valstybė, mes, užsienio lietuviai, liudijame laisviesiems kraštams, kad lietuvių tautos teisė būti laisvai, suvereninei bei nepriklausomai nėra įsisėnėjusi, bet palieka visados galioje nežūrint to, kad Sovietų Sąjunga yra ją sunkiai pažeidusi ir toliau pažeidžia, laikydama mūsų kraštą neteisėtojo okupacijos. Ta mūsų tautos teisė tebegalioja ne tik kiekvienam lietuviui kur jis bebūtų, krašte ar užsieny, bet taip pat ir objektyviai. Nes smurtas, o ypač toks niekšiškas, kokį sovietai padarė Lietuvai, kad ir kaip ilgai jo padariniai egzistuos, nesukuria naujos teisės, o priešingai, pažeistąją padaro tik aiškesnę bei kilnesnę.

Yra neginčijamas dalykas, kad teisė yra moderninės civilizacijos pagrindas. Tai ima dėmesin net ir sovietai, kurie savo neteisėtus darbus, agresijas, tautų ir žmonių sprespaudą stengiasi pridengti tariamo,

melagingo teisėtumo skraiste. Reikalaujame, kad Lietuvos laisvė būtų atstatyta,

laisvės byla teikia Vakarams nesugriaujamą argumentą prieš sovietų propa-

Lietuvos diplomatinės misijos šefas min. Stasys Lozoraitis Paryžiuje, Concorde aikštėje, kuri skaitosi pati gražiausia pasaulyje aikštė.

mes tuo pačiu prisidedame prie civilizacijos gynimo nuo sovietų pastangų ją sunaikinti, mes tuo prisidedame lygiu būdu prie Vakarų pozicijų stiprinimo prieš sovietų veržimąsi pirmyn. Lietuvos ir kitų Sovietų Sąjungos pavergtų tautų

gandą. Dar daugiau: neįmanoma moraliniai ir politiniai ginti, pavyzdžiui, Vakarų Berlyno ar Laos ar Vietnamo laisvę, nutylint kartu sovietų užvaldytų Centro ir Rytų Europos kraštų likimą. Todėl vienas mūsų, užsienio lietuvių, pirmųjų uždavinių yra nuolat priminti Vakarams, kad gindami mūsų tautos interesus, mes ne-trūkdome nei tarptautinės tvarkos, nei taikos. Mes joms tik patarnaujame, nes nuo to laiko, kada Sovietų Sąjunga gavo galimumą pavergti pusę Europos, nebėra tikros taikos, o tarptautiniai santykiai yra sovietų giliai sukręsti. Ir vienišelis kelias išeiti palaipsniui iš dabartinio tarptautinio chaoso tėra visuotinis laisvės idėjos stiprinimas, apsisprendimo teisės reikalaujimas pirmiausiai Sovietų Sąjungos pavergtoms tautoms ir bent moralinis atviras joms daromų skriaudų pasmerkimas.

Yra daug žymių, kad Sovietų sprespauda Lietuvoje vykdoma vis naujais ir pavojingais tautai būdais. Be įprastų komunistinei santvarkai sprespaudos prie-

Be tautos valios pritarimo, tas Valstybės Tarybos žodis, tuo laiku apsuptos iš visų pusių lietuvių tautos priešų, nebūtų buvęs toks galingas, šventas ir reikšmingas. Jį lietuvių tauta priėmė kaip savo garbės ir sąmonės išraišką, nes jis galutinai suformulavo lietuvių tautos praeito gyvenimo ir dabarties reikavimą sintezę.

Tas Aktas tada išreiškė, ir dabar išreiškia, kiekvieno garbingo lietuvių valią.

Ir todėl neuostabu, kad kiekvienais metais minėdami Vasario 16 dieną, mes, lietuviai vieningai pakartojame tą šventąją Lietuvos tautos priešaišką, kad mes norime būti laisvi.

Šiandien, minėdami Lietuvos Nepriklausomybės 44 metų Paskelbimo sukaktį, kada yra praėję bemaž 22 metai nuo to laiko, kai lietuvių tautai nėra lemta naudotis ta savo iškovota laisve, tai yra lygiai tiek pat laiko, kaip moderniai lietuvių tautai teko gyventi nepriklausomą gyvenimą, stabtelėkim, ir bent bendrais bruožais pasvarstykime, ko mes norime ir kuo mes tikime.

Mes tikime, kad Lietuvių tauta vėl bus laisva ir Lietuva nepriklausoma, nes lietuvių tautos valia nėra pasikeitusi nuo Mindaugo, Gedimino, Vytauto Didžiojo ir nuo 1918 metų Vasario 16-tosios dienos.

Mes tikime, kad negali civilizuotame pasaulyje amžinai viena žmonijos pusė būti vergais, kita -- laisvais.

Mes tikime, kad garbingų, pavergtų ir laisvame pasaulyje išblaškytų lietuvių pastangos ir pasiaukojimas, Nepriklausomai Lietuvai atgauti atneš siekiamų vaisių.

Bet kaip šventasis Raštas sako: neužtenka vien tikėjimo būti išganytam, reikalingi ir geri darbai. Lygiai taip ir mums, neužtenka vien tikėti, kad Lietuva vėl bus nepriklausoma. Jai atgauti tenka ir teks sudėti visiems lietuviams pačias didžiausias aukas ant Lietuvos Nepriklausomybės aukuro. Lietuvių tautos šimtmečių istorija rodo, kad lietuviai nesibijo, kai reikia, ir kraujo ir darbo aukų. Lietuvių tautos kova dėl egzistencijos niekad nebuvo lengva. Ji nebuvo lengva ir užtruko virš šimto metų prieš 1918-tuosius metus. Ji nebuvo lengva ir niekas negali pasakyti, kiek ji užtruks ir dabar.

Mes visi gerai žinome, kad pavergtoje Lietuvoje Lietuvos nepriklausomybei atstatyti veikimo sąlygos yra labai sunkios. Neabejotinai sunkesnės nei caristinėje Rusijoje. Bet, nežūrint susižinojimų grietų draudimų, mus visvien pasiekia žinios, kad Lietuvoje nepriklausomybės idėja ir jos ilgesys labai gyvi. Net ir palankiausi, paskutiniu laiku Lietuvoje lankęsi komentatoriai pripažįsta, kad aiškiai matosi ir jaučiasi, jog kraštas yra valdomas svetimųjų. Pačių okupantų spauda pripažįsta, kad

(Nukelta { 2 psl.})

monių, nukreiptų prieš bet kurią laisvę, sovietų okupacinę valdžią stiprina rusinimo akciją. Pastoviai plečiamas rusų dėstomoji kalba mokyklose ir rusų mokyklų tinklas. Vis daugiau aiškėja siekimas verstį jaunuomenę keltis iš Lietuvos į Sovietų Sąjungą tuo pretekstu, kad krašte nesą pakankamai darbo. Okupacinė valdžia ruošia naujus smūgius prieš dviasiskiją ir tikinčiuosius ir planuoja per artimiausius trejus metus sunaikinti Lietuvos Bažnyčią.

Šių skriaudų bei pavojų akivaizdoje Nepriklausomybės atstatymo akto sukaktis tepaskatina mus, užsienio lietuvius, ginti mūsų tautos interesus laisvajame pasaulyje ir dirbti jos laisvės atstatymui.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

BERLYNO SŪRIS...

Prieš šesetą mėnesių vakariečiai ir sovietai buvo pasiryžę nesutarimą Berlyne išvystyti iki ginkluoto susirėmimo. Šiandien, nors abi pusės tebesilaiko savo reikalavimų, žaidžia tik žodžiais.

Kas atsitiko? Ar nebenorima kariauti dėl Berlyno?

Daugelis priežasčių paaiškina priešininkų laikysenos sušvelnėjimą.

Nežiūrint visų nepasisekimų derybose tarp Gromyko ir Thompsono, yra ženklų, kad derybos nebuvo užtrenktos ir dar abiejų pusių diplomatai derės. Iki šio laiko Amerika neparodė noro susprogdinti tiltus, o dabar Maskvos noras pradėti tiesioginius derybas su Bona už amerikiečių nugaros, Washingtoną verčia atsargiau manevruoti.

Chruščiovas iš savo pusės taip pat turi keletą priežasčių Berlyno klausimą ilgiau vilkinti, kuris anksčiau atrodė skubus.

Maskvos manevras su vokiečių ambasadoriumi Kroil, atrodo, davė laukiamų rezultatų. Dauguma vakarų Vokietijos politikų nori, kad tiesiog su Maskva būtų vedamos derybos, o ne per Washingtoną. Ar to laukė Chruščiovas?

Taip. Tai yra savotiškas būdas suskaldyti vakariečius. Vokietijos parlamente atstovai jau nebėra vienos nuomonės ir kanclerio Adenauerio padėtis pasunkėjo. Palaikomas Washingtono, jei pasirodys mažiau griežtesnis Berlyno klausimu neteks Amerikos paramos. Jei pasilikos po senovės grietės, susilauks stiprios opozicijos sąvųjų tarpe.

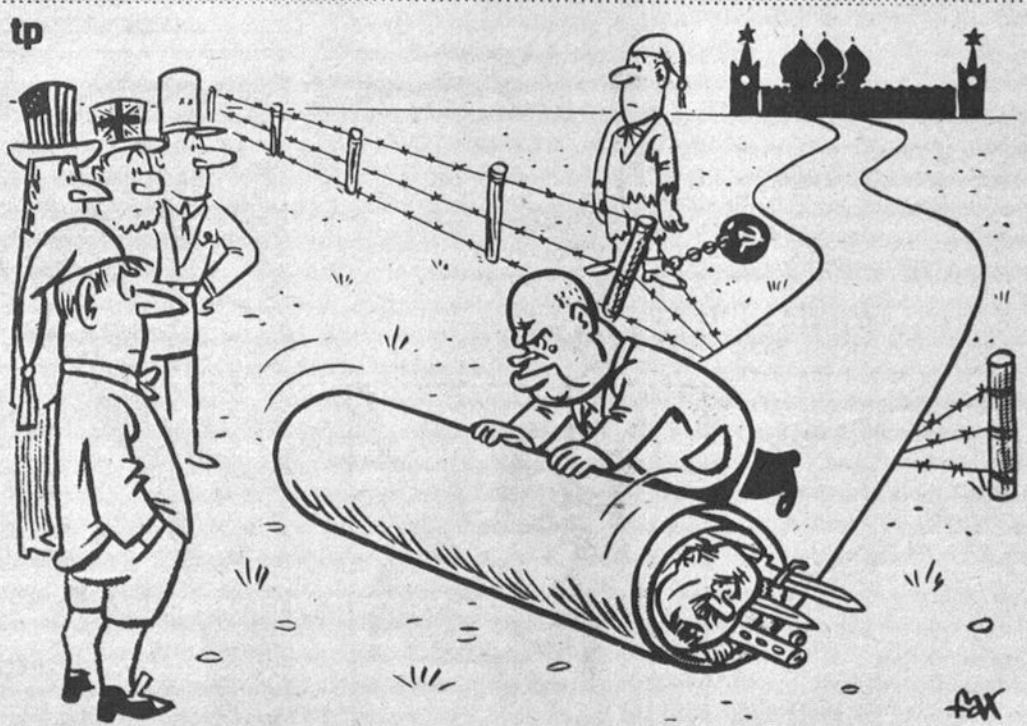
Chruščiovas irgi priverstas priveržti garus... nes atsirado svarbesnių problemų krašto viduje. Jis turi sunkumų su stalinistais, o žemės ūkio nepasisekimai jam kelia didelių rūpesčių.

Pagaliau de Gaulle, kuris visą laiką griežtai atsisakinėjo derėtis su sovietais, dar gali sukelti sąjungininkams naujų problemų, kurias Chruščiovas bandys išnaudoti. Nebent vėjas Prancūzijoje pasisuktų sovietams palankia kryptimi, kairiesiems su komunistais paimant valdžią...

Kennedy irgi šiuo metu turi pakankamai kitų rūpesčių.

Tad Berlynas, kaip mėsa, padėta į šaldytuvą, kad galima būtų iškepti kai ateis tinkamas laikas...

Belaukiant tos valandos, berlyniečiai apsipranta su "mūru" ir net bando paversti "sūriu", kai kuriose vietose iškarpydami "menišką" skylę...

Chruščiovas tiesia "raudoną kilimą" Vakarų Vokietijai...

Mussoliniui priimti, Hitleris suruošė grandiozinį parodą.

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ...

(27)

Keturių savaitių agonija

1938 m. kovo 11 d. Austrijai išmušė lemiamą valandą ir Dr. Kurt von Schuschnigg, Austrijos kancleris, laikotarpį tarp vasario 12 ir kovo 11 pavadino "keturių savaitių agonija".

Pagal pasirašytą susitarimą 1936 m. liepos 11 d. Vokietija buvo pasižadėjusi nesikišti į savo kaimynės vidaus reikalus. Bet sutartis turėjo slaptus punktus, pagal kuriuos Austrijos kancleris Schuschnigg buvo padaręs nuolaidų, vėliau jį atvedusios į pradžią. Jis buvo sutikęs amnestuoti politinius kalinius, kurie buvo suimti bandant nuversti

ir painformavo Hitlerio užsienio reikalų ministerį, kad Italija nesinteruoja Austrijos įvykiais, kurie natūraliai vystosi. Tai buvo ženklas, kurio Hitleris laukė.

Ištisus 1937 metus Austrijos naciai, finansuojami Berlyno, plėtė savo teroro kampaniją. Beveik kasdien krašte įvykdavo bombų atentatus.

1938 m. vasario 4 d. vakare von Papen, tuometinis Vokietijos pasiuntinys Austrijoje, telefonu buvo iš Berlyno įspėtas, kad jo misija baigta ir atleidžiamas iš pareigų drauge su kitais tarnau-

metų amžiaus, buvo kilęs iš tų išauklėtų austrių, kurie galvojo, kad prieš pradėdant pasikalbėjimą, reikia pasakyti keletą pagiriančių komplimentų kambario apstatymui, kuriame buvo. Bet Hitleris jį pertraukė: "Mes čia esame ne gerėtis panorama ar kalbėti apie gražų orą." Po to prasidėjo audra.

"Jūs viską darote suklindyti draugiškai, pradėjo kaltinti Hitleris... Austrijos istorija tėra tik didelės išdavystės aktas, ir aš galiu užtikrinti, pone Schuschniggai, kad esu pasiryžęs visa tai baigti. Reichas yra galybė ir niekas nepakels balso, kad sukludžius mums sutvarkyti savo sienų klausimą."

Nustebintas puolimais, Austrijos kancleris bandė išlaikyti ramumą ir pasirodyti sukalbamas. Jis paprašė išdėstyti savo kaltinimus.

"Kiek leis galimybės, mes darysime viską, kad panaikinus klūtis, kurios yra geresniam mūsų sugyvenimui".

"Tai jūs sakote, atsiliepė Hitleris. Bet aš pakartoju, kad vienu ar kitu būdu esu nutaręs šią problemą išspręsti."

Ir jis pradėjo dėstyti, kaltindamas Austriją, kad ji stiprianti savo sienas prieš Vokietiją, ką Schuschniggas paneigė.

"Jūs netikėsite, bet jums Austrijoje užtenka tik vieną akmenį pajudinti ir aš kitą dieną viską žinau. Ar ne taip? Man tik reikia duoti įsakymą ir visas jūsų kvailas gynybos mechanizmas bus paverstas į trupinius. Jūs tur būt negalvojate rimtai, kad galite mane sulaukyti, gal nebent pusvalandžiui..."

Po šitų grasinimų Hitleris pavadino Schuschniggą pavarde, nebepridėdamas titulo, kaip reikalavo diplomatinis mandagumas, įspėdamas, kad Austrija yra visiškai izoliuota, tat neapginama.

"Italija? tęsė Hitleris. Mussolini panašiai židuri dalyką kaip ir aš... Anglija? Ji nepakels savo mažojo pirščiuo pagelbėti Austrijai. Ir Prancūzija? Ji galėdavo Vokietiją sulaukyti Reine ir mes būtume priversti trauktis. Dabar jau pavėlavo Prancūzija."

Tada Schuschniggas paklausė, kokie yra tikrieji Hitlerio užsimojimai.

"Tai mes aptarsime šiandien po pietų" -- pasakė Hitleris.

Per pietus Hitleris buvo geros nuotaikos, pastebi atsiminimuose Schuschniggas. Po kavos, Hitleris pasitraukė ir Schuschniggas galėjo užsidegti savo pirmąją cigaretę ir pasikalbėti su užsienio reikalų ministru Guido Schmidt. Naujienos žadėjo būti daug blogesnės, negu jie laukė.

Abu austrai buvo įvesti pas Ribbentropą ir von Papeną. Ribbentropas jiems padavė susitarimą, dviejų mašinėlės lapų, kurie turėjo tuojau pat būti pasirašyti. Schuschniggas atsakė, kad jam pagaliau bus malonu išgirsti Hitlerio troškimus, bet kai perskaitė dokumentą, jis buvo pritrenktas. Tai buvo tikras ultimatas, įsakantis vienos savaitės laikotarpyje Austrijos vyriausybę atiduoti į nacių rankas.

Turėjo būti nuimtas uždraudimas nacių partijai, visi politiniai kaliniai paleisti, o naciis advokatas Dr. Seyss-Inquart turėjo būti paskirtas vidaus reikalų ministe-

NEUŽTENKA VIEN TIKĖTI, KAD LIETUVA...

(Atkelta iš 1 psl.)

po 22 metų ekonominio "klestėjimo ir žydėjimo", karvės neduoda pakankamai pieno, vištos nesudeda pakankamai kiaušinių ir nėra pakankamai kiaušinių, nes nėra kuo jas šeria. Ir tai viskas vyksta Lietuvoje -- žemės ūkio šalyje.

Tiesa, okupantas per tuos 22-jus metus sutvarkė -- papuošė keletą rinkos aikščių, pastatė keletą naujų namų bei nieko bendro su Lietuvos ekonomija turinčių įmonių ir kur kas daugiau perkrikštino nei pastatė Nepriklausomybės laikais pastatytų modernių pastatų. Ir visa tai atliko sąskaiton Lietuvos ūkininko, apie kurio nuosmulkį pats okupantas taip iškalbiai prisipažįsta.

Akyvaizdoje visų šių faktų labai aišku, kad Lietuvoje vyksta pasyvinė rezistencija. Tai vienintelė šiuo metu tikslinga ir įmanoma kova prieš okupantą. O tai reiškia ir krašto pasiskaidymą už norą būti laisvais.

Kitose sąlygose gyvename mes -- laisvojo pasaulio lietuviai. Mūsų didžiausias priešas -- ištautėjimo pavojus, užuominė savo kilimo krašto, o tuo pačiu ir savo pareigų, ypač pavergtą kraštui. Tiesa, mes išsiunčiame labai daug siuntinių -- maisto ir drabužių savetėms, broliams ir sesėms, jiems pridengti ir kąsni pagerinti. Ir tai yra girtinas darbas. Bet tai tikriausiai neišsėmia visų mūsų pareigų gimtajam kraštui.

Amerikoje mūsų niekas nevaržo aktyviai kovoti su Lietuvos okupantu ir komunizmu. Nelaukime, kad Lietuvai nepriklausomybė grąžintų Sovietų Rusiją. Nelaukime, kad ir Amerika išieitų į trečiąjį pasaulinį karą Lietuvai išvaduoti. Lietuvos nepriklausomybės atgavimo idėjos puoselėjimas ir jos ugdymas didžiausia dalimi yra mūsų atsakomybė. Mes turime moralinę teisę ir pareigą tai dirbti. Mes esame savo išsilavinimu, skai-

riu. Kitas naciis Glaise - Horstenu paskirtas krašto apsaugos ministru, o tarp austrių ir vokiečių armijos vadovybės turės būti glaudus bendradarbiavimas. Paskutiniame paragrafe buvo sakoma, kad turi būti padaryti pasirošimai Austrijos ekonomijai įjungti į Vokietijos ekonomiją. Schuschniggas iš naujo buvo įvestas pas Hitlerį.

Pone Schuschniggai, štai dokumento kopija. Nėra reikalo gaišti laiko diskusijoms. Aš nepakeisiu nė vieno taško. Arba jūs pasirašote ir išpildote per tris dienas, arba aš įsakau savo kariuomenei įžengti į Austriją."

Schuschniggas priminė, kad pagal konstituciją, tik respublikos prezidentas galės sutikti su tokia sutartimi. Jis negalės to padaryti.

--Reikia! -- suriko Hitleris. --Aš negaliu, jokių būdu, -- atsakė Schuschniggas.

Tada Hitleris išsilo ir nubėgęs prie durų sušuko: --Generole Keitel!

Ir atsiskęs į Schuschniggą pridėjo: --Aš jus pašauksiu už valandėlės.

Tai nebuvo gasdinimas. Ir Schuschniggas pasakė, kad jis nebus labai nustebe, jei už penkių minučių jį suims.

--Aš nutariau pakeisti pirmą kartą savo gyvenime sprendimą, -- pasakė Hitleris, -- bet įspėju, kad tai paskutinė jums galimybė. Aš jums duodu daugiau tris dienas išpildyti susitarimą. Tokios buvo Vokietijos diktatoriaus nuolaidos. Schuschniggas pasirašė. Tai buvo Austrijos mirties aktas.

Kitame numeryje: LONDONAS IR PARYŽIUS NEJUDA.

Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!

čiais ir ekonomiškai pakankamai pajėgūs tinkamai prie Lietuvos vadavimo darbo prisijungti. Reikia tik noro ir pasiaukojimo.

Amerikos lietuviai prieš pirmąjį pasaulinį karą, jo metu ir po jo, yra nepaprastai daug prisidėję Lietuvai laisvę atgauti ir išlaikyti. Mūsų pastangos dabar neturi ir negali būti mažesnės.

Daug kalbama ir dejuojama, kad mes turime per daug Lietuvai vaduoti organizacijų, kad nėra jų veiklos koordinacijos, vienybės. Ir todėl, kol jos nesueis į vieną organizaciją, nėra ko nei vienai iš jų aukoti ir aukotis. Iš paviršiaus tai atrodo pagrįstas reikalavimas, kad tik vienybėje yra visa galybė. Bet taip yra iš tiesų, tai daugelis pavyzdžių gal kaip tik priešingai kalba. Savo laiku Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kuri dabar yra dalimi Tautinės Sąjungos, neįdama į Amerikos Lietuvių Tarybą, yra atlikusi darbus ir uždavinius nei kiek nemenkesnius už Amerikos Lietuvių Tarybos. Amerikos Lietuvių Taryba šiuo metu apjungdama visas Amerikos organizuotus lietuvius, Lietuvos vadavimo darbe toli gražu, nepatenkina visos visuomenės ir visų vadavimo problemų.

Privačios Kuchel - Lipscomb rezoliucijai remti pastangos yra tikrai nemažiau vertingos Lietuvos vadavimo darbe, kaip ir Tarybos vadavimo problemų kėlimas Kongrese ir Valstybės departamente. Amerikos Lietuvių Bendruomenės pastangomis gautas Amerikos lietuvių delegacijos priėmimas Baltuosiuose Rūmuose ateinančią Vasario 16 dieną, yra irgi sveikintinos pastangos Lietuvos vadavimo darbe. Galų gale, nemažiau vertingos už Vliko memorandumines pastangas yra ir Talkos užsibrėžtas tyrimas da-

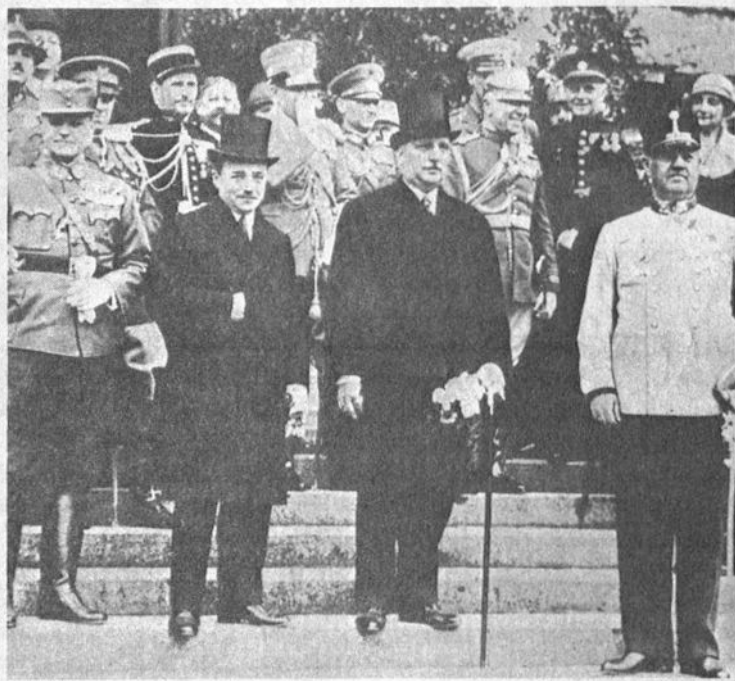
bartinės Lietuvos padėties bei dokumentacijos parūpinimas ateičiai.

Talkos ir Nepriklausomybės Fondo pastangomis išleidžiamos Lietuvos Partizanų dainos taip pat yra nepaprastai gražūs įnašas išryškinti mums Lietuvoje esančiai rezistencinei dvasiai.

Iš šių tik keletos nurodytų pavyzdžių, jei nėra visiškai aišku, tai bent kelia labai stiprių abejonių visas pastangas sujungti į vieną organizaciją, tuo paneigiant sveiką kūrybinę konkurenciją. Girdisi balsų, kad ir Vasario 16 dienos minėjimai ir jų metu surinktų aukų skirstymas turėtų būti vykdomas tik per Amerikos Lietuvių Tarybą. Mano giliu įsitikinimu, mes tuo tik sumažinsime Vasario 16 dienos minėjimų vertę ir aukų dydį, nes niekas negali turėti monopolio į savo tautos šventės minėjimus nei į pastangas Lietuvai laisvę atgauti.

Taip mes turime būti vieningi savo didžiajam tikslui atsiekti --Lietuvai laisvę atgauti. Mes tokiais ir esame, nes visa Lietuvių tauta, išskyrus išgamas, kovoja visomis jai įmanomomis priemonėmis tą laisvę atgauti. Mes esame vieningi reikalaudami iš Amerikos ir likusio laisvojo pasaulio pagalbos, kad Lietuvių tautai, kaip ir kitoms Sovietų Rusijos pavergtomis tautomis, būtų grąžinta laisvė ir nepriklausomas gyvenimas. Mes esame vieningi reikalaudami traktuoti vienodai mūsų teises į nepriklausomą gyvenimą su daug mažiau tas teises užsitarnavusiomis tautomis neatsižvelgiant į jų patogesnę geografinę padėtį.

Jei kolonializmas yra atgyvenusi valdymo ir valdomos forma Afrikoje ir Azijoje, tai jis tikrai neturi pateisinimo ir senutėje Europoje, ypač Lietuvoje, kurios nepriklausomybė istorijoje žinoma ištiesai, šimtemčiais.

Austrijos vyriausybė dar "ramiais" laikais, apsupta užsienio valstybių karinių attachė, priima kariuomenės parodą. Stovi iš kairės saugumo komisaras Fey, vėliau nacių nužudytas kancleris Dollfuss, valstybės prezidentas Miklas ir valstybės ministeris Vaugoin.

Austrijos vyriausybė ir dalyvavę kanclerio Dollfusso nužudyme. Jis taip pat sutiko paskirti atstovus, pasivadavusius tautinės opozicijos nariais, kurie tikrumoje buvo prisidengę naciai, pasiskirdamas juos į viešuosius postus.

Visa tai Hitleriui leido Austrijoje statyti Trojos arkį.

Įsitikinęs, kad Roma nepalankiai židuri į vokiečių kišimasi Austrijoje, Hitleris nusiuntė pas Mussolini savo pasiuntinį, kad perkaltėtų. Kaip žinia, Mussolini buvo smarkiai supykęs dėl Dollfusso nužudymo ir prieBrennerio buvo sutraukęs keturias divizijas.

Tuo metu Mussolini buvo puolamas Prancūzijos ir Anglijos dėl vedamos kampanijos Abisinijoje, Ispanijoje ir Viduržemio jūroje, tad jis priėmė Hitlerio kvietimą atvykti į Berlyną.

Rugsėjo 25 d. apsivilkęs naują uniformą, specialiai pasiūta šiam susitikimui, jis pervažiavo Alpių kalnus ir įžengė į Tretį Reichą. Čia jis buvo sutiktas kaip koks herojus ir buvo vežiojamas iš vieno Vokietijos galo į kitą.

Rugsėjo 28 d. Berlyne, viskam apvainikuoti, įvyko milžiniškos iškilmės. Apie milijonas žmonių susirinko į Gegužės aikštę išgirsti abiejų diktatorių kalbas. Mussolini, kuris kalbą pasakė vokiškai, buvo su entuziazmu minios sutiktas. Hitleris pareiškė, kad Duce esąs vienintelis žmogus, kuris gyvena šiame amžiuje ir kuria istoriją. Kitą dieną Mussolini išvyko į Romą, įsitikinęs, kad jam reikia laikytis šalia Hitlerio.

Po mėnesio Roma padėjo parą ant antikominternio pakto

tojais.

Von Papeno atšaukimas buvo įspėjimas Schuschniggui.

Tuo pačiu laiku su von Papenu dingio iš vokiečių armijos ir užsienio reikalų ministerijos vadovybės konservatoriai, prilaikę Hitlerio ambicijas.

Von Papen tuoj nuskubėjo pas Hitlerį, kad sužinotų iš jo lūpų kas tikrai dedasi. Jis atsi-rado Berchtesgadene vasario 5 d. ir rado Hitlerį išvargusį. Bet nušalintasis ambasadorius su savo pasiūlymais jį suždomino. Kodėl neišsiaiškinti tarp keturių akių su kancleriu Schuschnigg? Kodėl jį negalima iškviešti į Berlyną? Hitleris rado, kad idėja gera. Ir užmiršęs, kad jis buvo von Papeną nušalinęs iš ambasadoriaus pareigų, įsakė grįžti į Vieną ir suorganizuoti pasimatymą.

Pasimatymas buvo paskirtas vasario 12 dienai.

Išvakarėse kancleris Schuschnigg, lydimas savo užsienio reikalų ministerio Guido Schmidt, didžiausioje paslaptėje, išvyko į Vokietiją susitikti su Hitleriu jo "lizde" kalnuose.

Hitleris devėjo rudą švarką ir juodas kelnės. Lydimas trijų generolų jis pasitiko Austrijos kanclerį ir jo palydovus prie savo vilos laiptų. Schuschniggas rado priėmimą nuoširdų, bet gal truputį per daug ceremonialų. Už kelių minučių jis buvo vienas Vokietijos diktatoriaus akivaizdoje, erdviame darbo kambaryje antrame aukšte, iš kurio langų matėsi Alpių kalnų snieguotos viršūnės, o kiek toliau Austrija, abiejų žmonių gimtinė.

Kurt von Schuschnigg, tada 41

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,

sekretorius

Bishop 2-1397

PETIKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Neveiklumas visur vienodas pasekmes neša

Esame įpratę džiaugtis tais, kurie greit ir ryžtingai jiems pavestus reikalus tvarko. Iš tokių visad galima laukti, kad ir siekiama nauda nebus vien tuščios sąvokos. Ir beveik visada dūsaudami žiūrime į tuos, kurie įvykiams seka tik iš paskos, kurie tų įvykių pralenkiami ir tik plyšėlius ar plyšius suskumba užkaišioti.

Toks džiaugsmas ar nusivilimas, lygiai matomas valstybių gyvenime, lygiai centrinėse organizacijose, kaip lygiai ir tų organizacijų mažuose skyriuose. Paprastojo žmonių kalboj tai aptariama sakant, kad anos organizacijos ar veikėjai miega, o šitie kruta, dirba ir kitus dirbti įtraukia.

Didžiausias neveiklumo ir neryžtingumo pavyzdys, yra Antrojo pasaulinio karo palikti nesutvarkyti reikalai. Iš vienos pusės tai nuolat primenamas dviejų Vokietijų atsiradimas su Berlyno skauduliais, o iš kitos — nuolat "užmirštas" satelito ir visiškai į sovietinę sąjungą įjungtų valstybių likimas.

Jei kiti pavergti kraštai ar sovietų satelitais padaryti ir nelabai daug turi progų kiekia savo reikalus kelti, teisybės šauktis, tai Vakarų Vokietija, ilgą laiką kantariai laukusi, dabar pati pradeda tuos reikalus tvarkyti ir tiesiai su Maskva derėtis. Žinoma, kai ji viena derėsis, tai ir daviniai gali būti kitokie, negu jų galėjo atsiekti suderintai ir energingai siekdami amerikiečiai, anglai, prancūzai ir patys vokiečiai. Bet tūpčiojimas vietoj, neveiklumas ir nemokėjimas reikalus taip paspausti, kad Maskvoje atsirastų noras juos tvarkyti ir susitarti, veda į išskirstytų jėgų derybas. Ir, žinoma, Maskvai tai gali būti naudingiau.

Buvo jau seniau pastebėta, kad vokiečiuose didelis lūžis įvyko, kai po vakariečių nosimis buvo pradėta statyti Berlyną padalinanti ir į anapus geležinės uždangos nustumianti siena. Vokiečiai laukė ir tikėjosi, kad ta siena bus išdraskyta. O įvyko tai, kad ne tik sieną pastatė, bet dabar ir prieštankines kliūtis įrengė. Ir vokiečiai tai suprato, kaip vakariečių bejėgiškumą. Suprato, kad geriau patiems savo reikalus, kad ir su velniu, bet energingiau ir savo tautai naudingiau tvarkyti.

Antrą, veiklumo ir ryžtingumo pavyzdžiu, galima laikyti de Gaulle politiką Alžiro reikalui. Juk tas alinamas karas Prancūzijai tikrai daug kaštuoja. Ir jį radikalčiai nesprenžiant, Prancūzija gali gangrenuojančio kūno būklę atsiderinti.

Visi pripažįsta, kad de Gaulle ėmėsi sunkių operacijų, kurios dabar prancūzų tautą maištauti verčia. Bet vieną dieną, jei visi de Gaulle planai bus įvykdyti, prancūzų tauta pajus, kad gerai buvo padaryta. Ir protingai politiką vedant, jei Alžire neįsigalės Maskvos vėjai, jis liks Prancūzijai labai artimas, kaip savarankiško gyvenimo ir buities syvus iš tos pačios Prancūzijos gavęs.

Neveiklumo pavyzdžių nesunku surasti ir mūsų bendrinėse organizacijose, kuriose tebeplanuojama ir tebeįgyvendinama bent dvidešimtmečių atsilikusiais metodais. O gyvenimas eina, stato naujus reikalavimus ir tuoj prašo į juos atsakymų. Kągi jie ten bepadarys gero, ar gero suorganizuos, jei pagrindinis darbas yra likęs tik žiūrėti, kad konkurentų neatsirasų ir savo užimtose kėdėse būtų galima ir toliau išsilaikyti.

Neveiklumo pavyzdžių matome ir savo gyvenamose vietovėse, kada eilinių organizacijų valdybos užsnūsta arba į jas patenka iš prigimties neveiklūs žmonės. Tada organizacijos lieka tik popieriuje, o ne gyvenime.

Mūsų visų pareiga, ypač šiam mėnesyje, kada Vasario 16-tąją minime, ir bet koki neveiklumą dėmesį atkreipti, išjudinti ir darbui paskatinti. O norintieji priemonių tikrai visada pajėgs susirasti. Tik reikia gerai apsidairyti ir pradėti.

B. G.

Walt Disney muzikaliname filme "Babes in Toyland" Jūratė Nausėdaitė -- Ann Jillian (kairėje).

JŪRATĖ NAUSĖDAITĖ HOLLYWOODE

Malonu rašyti apie savus žmones, kai jie pasiekia laimėjimų mokslo ar meno srity. Dar maloniau paminėti jaunos žmones.

Šį kartą tenka susipažinti su dvylikos metų labai gabia lietuvaite, kuri jau suspėjo sužavėti televizijos ir filmų programų vadovus, kurią jau galima laikyti žvaigždučiu Hollywoode, žandancia ateityje sužibti šviesia ir didele žvaigžde. Tai Jūratė Nausėdaitė, Juozo ir Margaritos (Kepalaitės) Nausėdų dukrelė.

Juozas Nausėda, kilimo tauragiškis, yra buvęs aukštesnio laipsnio kariu Lietuvoje, Margarita Nausėdienė — aukštaitė, nors gimusi Latvijoje, augusi ir mokslus ėjusi Lietuvoje. M. Nausėdienė yra menininkė, puikiai piešianti, be to, domėjosi vaidyba, nors anksčiau buvo linkusi į medicinos studijas ir, apskritai, gabi visiems mokslams. Dabar Nausėdų sūnus Benito studijuoja mediciną.

Šios gražios šeimos pažiūra yra Jūratė-Onutė, gimusi Cambridge, Mass. ir nuo 1955 metų atvežta į Kaliforniją. Mergaitė nuo pat mažiausių dienų mėgo dainuoti ir visada buvo drau-

ALĖ RŪTA

giška bei drąsi tarp žmonių. Mokykloje, turėdama geriausių pažymių iš visų

aplodismentų ir po šios programos tėvai pradėjo susilaukti daug telefoninių kvietimų bei pasiūlymų. Taip Jūratė pradėjo gauti darbų

Jūratė savo tėvėlių ir broliuko tarpe. Sėdi motina Margarita, Jūratė, brolis Benito, kuris ilgesnį laiką talkino Dirvoje buvusiam Neo Lithuania skyriui ir tėvelis Juozas Nausėda.

L. Kančausko nuotrauka

Iš filmo "Babes in Toyland". Jūratė Nausėdaitė -- Ann Jillian žygiuoja prieky.

televizijoje.

Cia jai teko būti komercinių ir meninių vaidinimų dalininke. Ji pasirodė "Chevy show", "Frank Sinatra show", "Leave it to Beaver", "Shirley Temple's Storybook" ir kituose. Dainavo specialiaame Kalėdų koncerte Wilshire Ebell teatre. Los Angeles konservatorijoje jai žadama duoti apie 15-kos minučių programą per radiją — skambinti pianinu, nes ji savo amžiaus mokinių tarpe yra ypatingai pasižymėjusi.

Paskutiniu metu Jūratė debiutavo filme, vaidindama Bo Peep charakterį Walt Dinney filme "Babes in Toyland". "New York Times" ir "New York Post" atspausdėję recenzijose apie tą filmą buvo ir Jūratė labai palankiai paminėta. Tiesa, jos vardas filmuose, ne liepimu ar prievarta, o draugiška sugestija, buvo pakeistas į Ann Jillian.

1957 m. liepos 27 d. su Art Linkletter pasimatymu pradėjusi savo meninę karjerą, Jūratė Nausėdaitė šiandien jau, be minėtų, yra atlikusi savo roles daugelyje "Western" filmų, daugelyje trumpų reklaminių rolių, yra įskambinusi ir įdainavusi plokštelių, jau dalyvavusi viename tikrame filme.

Jūratė daug dirba, atsidėjusi mokosi, žino, ko ji nori, ir, reikia manyti, kad

NEGALIMA BE AUKOTOJO SUTIKIMO

Gerų norų K. G. iš Clevelando Dirvos 14 nr. duoda gražių patarimų, kaip padidinti Balfio narių skaičių. Jis rašo, kad užtektų, jei reikalų vedėjas: "...paprastų skyrių valdybas, kad jos prisistytų aukotojų sąrašus, 1 dolerį žymėdami nario mokesčio gratoje.

Deja, tai būtų neteisingas ir neteisėtas veiksmas, kurio teisėt negali padaryti nei Balfio centro valdyba, nei Balfio seimas. Nario mokeskis ir aukos yra du skirtingi dalykai. Žinia, skyrių valdybos gali rinkdamos aukas paprašyti aukotojus, kad skirtų 1 dolerį nario mokesčio. Aukotojui tai padarius, jis bus laikomas Balfio nariu, jei atitiks kitus, nedidelius įstatytų reikalavimus.

Tačiau pati skyriaus valdyba, be aukotojo pareikštos valios, padaryti aukotoją Balfio nariu tikrai negali, nors jis paaukotų ir šimtą. Tai priešinga ir Balfio įstatams ir JAV valdžios įstatymams. Reikia pagerbti aukotojų valią.

Tiesa, kad daugelis aukotojų Balfui laiko save Balfio nariais. Balfio skyriaus vadovybei belieka tik formaliai tai sutvarkyti ir tik tada centrui pranešti.

Beje, Balfas savo apyskaitose nariais laiko tik tuos, kurie apsimoka nario mokesį -- vieną dolerį per metus. Čia galima dadurti, kad nario mokeskis jokiai organizacijai nėra tax deductible, o aukos Balfui yra, taigi atskirimą gali padaryti tik pats aukotojas.

KUN. L. JANKUS,
Balfio Reikalų Vedėjas

apie jos tolimesnius darbus meno pasaulyje lietuviams teks daug išgirsti ir džiaugtis.

DIRVAI AUKOJO

Dr. D. Giedraitis,	
So. Elgin	\$5.00
S. Nutautas, Chicago	2.00
V. Morkūnas, Cleve.	2.00
F. Lapinskas,	
South Windsor	3.00
Dr. S. Paulauskis,	
Greenview	5.00
K. Aglinskas, Chicago	5.00
J. Juodikas, Chicago	5.00
A. Bričkus, Boston	2.00
M. Venis, Boston	10.00
A. Glodenis, Hot Spring	3.00
VI. Baltrušaitis, Brkln	5.00
A. Matjoška,	
Dorchester	5.00
K. Karečka, Jamaica	2.00
M. Klimas, Linden	2.00
V. Končius, Chicago	2.00
J. Vilutis, Chicago	5.00
I. Šulcaitė, Detroit	2.00
Br. Bajerčius, Boston	2.00
J. Skėma, Newark	2.00
R. Rinkevičienė, Chic.	5.00
M. Vasiliauskas,	
Thornton	2.00
A. Griauzdė, Boston	2.00
V. Misiūnas, Elizabeth	5.00
J. Kant, Albany	2.00
A. Motuzas, Chicago ..	2.00
B. Svilas, Detroit	2.00

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Scena iš "Dvylika brolių juodvarniais lakščiusių". Vaidinimas praėjo su dideliu pasisekimu Chicagoje ir pora šimtų žmonių turėjo grįžti nuo kasos langelio, nebegavę bilietų...

A. Gulbinsko nuotrauka

'Kur bakūžė samanota' dainą ir jos autorių prisimenant

J. ŽILEVIČIUS

Muzikas Stasys Šimkus buvo gimęs 1887 m. sausio 10 d. Motiškių km., Seredžiaus v., Kauno apskrity. Taigi prieš 75 metus. Gimęs mažžemių šeimoje, samanoje bakūžėje. Augęs prie Nemuno krantų, su motina dainavęs daugybę dainų arba jas dainuojant, dar mažas būdamas, beklausydamas ašaromis palydėdavo. Ganė kiaulytes ir žaseles pas kaimynus dūdelėmis dūdavo, švilpnėles suko.

Tokia jo vaikystės dienų užsilikusi sielos gilumoje idilija išsiliejo pirmutinėje sukurtoje originalėje dainoje: "Kur bakūžė samanota, kurioje gimiau, o belis ten augaluota, ką sode mačiau"

(Vaičiaičio žodžiai, versti iš lenkų kalbos)

Nors bakūžė sava, lietuviškiausia, bet melodija neturi kaimo lietuviškos dvasios, pilna svetimybų, ir tekstas iš svietimos kalbos verstas. Bet užtat melodijoje tiek platybų, tiek širdies vingiavimų. Ji slindanti per laukų laukus, lyg Nemunas plaukiąs vingiuoja tarpkalniuose ir lygumuose sukinėdamasis. Tai jaunystės nesuvaldomas sielos prasiveržimas, nuo kūdikystės subrendęs, lyriniai romantinis saldžios melodijos. Ir lietuviškuose parengimuose nuo pat 1911 metų kai ji pasirodė, iki Lietuvos okupacijos, nenuėjo nuo

scenos. Ji įsitvirtino ne vien Lietuvoje, bet visame pasaulyje, kur lietuvių gyventa buvo dainuojama ir meniškuoju savo "saldumu" saldydavo klausytojų sielas.

Ne kartą Lietuvos spaudoje pasigirdavo pasakymų, jog Lietuva "subakūžinta", nes ji, savo pasisekimu vakaruose, nusmelkdavo visus kitus pildomus solinės literatūros dalykus. Keičiantis laikams, aplinkybėms, skoniui, šiandien "Kur bakūžė samanota" koncertinėse programose jau rėtesnė viešnia.

Ši daina buvo pradėta kurti 1907 m. Lomzoje, kai jis, gyvendamas su tuo metu Varšuvos konservatoriją lankiusiu A. Aleksiū, gyveno viename kambary (A. Aleksiū, kompozitorius, parašęs nemažai dainų dabar, gyvena Waterbury, Conn., praėjusią rudens atšventęs 75 m gimimą). Su juo tais metais, Kalėdų atostogoms, buvo nuvažiavęs pas pastarojo brolių kun. V. Aleksandravičių (jis taip pat yra sukūręs keletą giesmių). Ten brolio rengtam lietuviškam vakarėliui, S. Šimkus apmetė pirmus apmatius šiai dainai. Ji buvo parašyta dviem balsams. Vėliau jis tą dainą tobulino keletą metų ir pagaliau, sutvarkęs solo, aukštam balsui, dedikuodamas Kiprui Petrauskui, Petrapilyje išleido.

Chorinė daina sukėlus lietuvių tarpe didelį tautinį užsidegimą, buvo parašyta Sauerverino žodžiams "Lietuviai esamės gimę...". Ši daina chorams taip pat buvo neatskiriama koncertinių parengimų dalis per ilgus metus. Dar gyvai tebėra ir dabar dainuojama. Ji caro laikais tiek veikė lietuvius keldama pasiryžimą, jog Kauno gubernatoriaus uždraudė ją koncertuose dainuoti, o bendrai S. Šimkui koncertus ruošti gubernijos ribose. Leido jam tik skaityti apie muziką paskaitas chorą naudojant demonstravimui.

Kas jo nežino harmonizuotų liaudies dainų -- "Ant tėvelio dvaro", "Važiavau dieną", "Du broliukai kunigai", "Kas subatos vakarėlį" ir eilės kitų, pirmųjų jo leistų dainų. Tai vis, anot Vaičiūganto -- "deimaniukai", kuriais koncertuose nei klausytojai, nei dainuotojai neatsigerdavo, ypačiai kai jis pats diriguodavo. Stasys Šimkus, Vilniaus pabėgeliams šelpti komiteto buvo atsiųstas Amerikon parinkti aukų. Ir jį surinko apie \$30,000. Iškilus partinėm piovinėm, po ke-

NEWYORKE BALFUI SUAUKOTA \$5,928

Balfo centro patalpose, 105 Grand St., Brooklyn, įvyko New Yorko Balfo vaikus komiteto posėdis, kuriame paašškėjo, kad šios žiemos vėjus davė \$5,928,25. Vaikus komiteto nariai šiltais žodžiais dėkojo duosniems aukotojams -- rėmėjams.

Ten pat įvyko ir Balfo šimtojo skyriaus posėdis, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba: Jonas Galminas, Marija Virbickienė, Liudas Norkus, Antanas Diržys ir Elena Kulber. O į revizijos komisiją: Vaclovas Alksninis, Juozas Zaruskas ir Kazys Bačasukas.

Pasitarimo metu buvo plačiai pasisakyta dėl šelpiamųjų ir sekmingesnių rinkliavų Balfo naudai. Balfas šelpia lietuvių į vargą patekusių ne tik Sibire, Lietuvoje, Vokietijoje, Lenkijoje, Afrikoje, Azijoje, bet ir čia Amerikoje (USA). Anksčiau dėmesys buvo labiau nukreiptas į tremtinius Europoje. Balfo įstatai leidžia (ir šio krašto vyriausybė mielai pritaria) šelpti ir USA gyvenančius vargšus. Todėl gallesingos širdies lietuvių nebūtinai turi turėti atskirus fondus. Nors Balfas iš esmės nėra prišingas kitų fondų šalpos darbai, tik praktiškai mano, kad sekmingesnis, pastovesnis ir pajėgesnis yra centralizuotas bendras šalpos darbas. Esant didesnei šalpos apimčiai Balfo rėmuose lengviau ir tiksliau galima tą patį darbą atlikti.

Posėdžio -- susirinkimo metu paašškėjo, kad šelpiamųjų skaičius daugėja, lygiagrečiai ir Balfo lėšos turėtų didėti. O kad padidinus lėšas, pirmoje eilėje reikia pašalinti kliūtis, kurių yra ir

Grupė chikagiečių viešnių viename pobūvyje. Iš kairės: solistė Bičkienė, Kevalaitytė, Kriaučeliūnienė, Manelienė ir Anyšienė. A. Gulbinsko nuotrauka

Balfas. Pvz., New Yorko Balfo šimtas skyrius turi tik 51 narį, tai net koku darosi girdint šį katastrofiškai mažą skaičių. O visų Balfo narių skaičius JAV vos 1,668. Kai Balfo pareigūnai vyksta į Washingtoną dėl gavimo šalpai gėrybių, tai valdžios įstai-gose dažnai išgirsta: "Kiek Balfas turi narių?" Meluot negalima, o pasakyt teisybę irgi nėra patogiu.

Yra duosnių Balfo rėmėjų, kurie aukoja dešimtinę ir daugiau, bet būti Balfo nariu arba atsisa-ko, arba nesupranta motyvų, arba nenori eiti į susirinkimus, kad išrinktų į valdybą.

Nauja Balfo šimtojo skyriaus valdyba visa tai apsvarsčiusi pasiryžo dar šiais metais birželio mėn. skelbti New Yorko apylin-kėje Balfo naujų narių verba-vimo vėjų. Norima ir tikimasi esamą skaičių padidinti dešim-teriojai. Šiam tikslui bus iš-leisti specialūs atsišaukimai, daromi kiti žygiai.

LIUDAS NORKUS

- Štai mano vyro biblioteka...

lių mėnesių pasitraukė. Organi-zavo Philadelphiaje Dainos cho-rą, Chicagoje parašė ir su Bi-rutės chorų pastatė "Išėjus" ir "Čigonai". Grįžęs Lietuvon or-ganizavo Klaipėdoje konservato-riją su orkestrinėm klasėm, valdžiai remiant stipendijomis 72 asmenims. Konservatoriją užda-rius buvo Kauno operos dirigentu, vėliau Meno patarėju, gavo paskirtą 600 litų valstybinę pen-siją.

Apsigyvenęs palei Kauną pa-rašė operą Pagirėnus prieš tai simfoninę poemą Nemunas ir eilę įvairių kitų kūrinių. Mirė Kaune 1943 m. spalio 15 d.

Apie jo didelius darbus Lietu-vių muzikos srityje reikėtų iš-samios studijos. Laikraščio skil-tyse neįmanoma visko aprėpti.

Prašo pagelbėti

Dešimties asmenų šeima (du jauni tėvai ir aštuoni vaikai 17-2 m. amžiaus) nesenai ištruko iš Lietuvos. Žemaičiai, darbš-tūs, pavyzdingi. 1960 m. atsisrdo Vokietijoje, bet nori išlikti lie-tuviais ir atvykti į JAV. Atsi-sakė visų vokiškų privilegijų.

Nei pažįstamų, nei giminių čia JAV, neturi, kreipiasi į Balfą ir, gavę dokumentus, galėtų lengvai ir greit į JAV atvykti. Kelionei per Atlantą paskolą teikia tarptautinės organizaci-jos.

Balfo centrui būtinai reikia surasti butą ir pastovesnį, ge-riau apmokamą darbą. Kas ateis talkon? Padėkite ir ką panašes-

nio suradę tuoj rašykite: Balfas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Mat, tremtiniais į JAV at-vykti lengvatos baigiasi 1962 m. liepos 1 d.

JAUNIMO RAŠINIŲ KONKURSAUS

Vilniaus Krašto Lietuvių Są-jungos St. Catharines skyrius, veddamas rezistencinę veiklą už rytines bei pietines Lietuvos sie-nas su sostine VILNIUMI ir jo sritimis, ir norėdamas šią mintį lietuvių tarpe palaikyti gyvesne, skelbia mokyklinio amžiaus jaunimo rašinių konkursą Vilniui geriau pažinti ir jo reikšmę iš-popoliarinti.

Konkurso sąlygos:

1. Tema laisva, bet būtina apie Vilnių bei jo kraštą. (Vilniaus kraštu laikome visą buvusią lenkų okupuotą Lietuvos dalį).

2. Rašiny s neišgėsnis kaip du mašinėlė rašyti puslapiai ir tik lietuvių kalboje.

3. Pasirašytas slapyvardžiu, o kitame voke turi būt paduota tikra autoriaus pavardė, antra-šas, amžius, lankoma mokykla ir lankomos mokyklos skyrius.

4. Rašinį prisiųsti iki 1962 m. balandžio mėn. 15 d. Šiuo an-trasū: Lithuanian Association of Vilnius Region St. Catharines Branch, 11 Erie Street, St. Catharines, Ontario, Canada.

5. Už geriausius tris raši-nius skiriamos piniginės pre-mijos: pirmoji premija \$25.00 antroji \$15.00 ir trečioji \$10.00 Premijos bus įteiktos 1962 m. birželio 23 d. Niagaros pusiasa-lyje vilniečių rengiamose Joni-nėse.

6. Įvertinimo komisija suda-ryta:

a) Pedagogė ir dabartinė "Mo-teris" redaktorė I. Matusevičiū-tė, iš Toronto.

b) Hamiltono šeštadieninės mokyklos vedėjas J. Mikšys.

c) St. Catharines šeštadieninės mokyklos vedėja M. Gverzdienė.

d) Buvusi Vilniaus krašto mokytoja E. Jakubilienė, iš St. Williams, Ont. ir

e) Vilniečių atstovas VKLS-gos Krašto Valdybos pirmininkas K. Baronas.

Kreipiamės į visus patriotus lietuvius, ypač į tėvus ir moky-tojus, paraginti minėtą jaunimą šiuos rašinėlius parašyti ir at-siųsti.

Mums žinomoms mokykloms šį kreipimąsi siunčiame laiškais, kitas mokyklas ir tėvus prašome naudotis šiuo skelbimu laikraš-čiuose.

Už atkreiptą dėmesį iš anksto dėkojame.

VALDYBA

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO -
"ALMA MATER"

VISAIS
APORAUOOS
REIKALAIS,

kaip automašinių, gyvy-bės, nelaimingų atsitiki-mų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Dr. Steponas Biežis, Chicagos skautų rėmėjų komiteto pirmininkas įteikia diplomus skautų rėmėjams. A. Gulbinsko nuotrauka

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA
MIDWEST
2515 West 69 St.

MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĖ
Marquette Parke
Telef. RE 7-1731
SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI
Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:
1. ASBACH URALT 5th. 4.79
2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
5. CANADIAN WHISKY
8 metų senumo 5th. 3.98
6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. KIJAFa vynas 5th. 1.75
11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gė-rimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Lietuvos pasiuntinys Washingtonė — min. J. Kajeckas, atvykęs dalyvauti rengtose Vasario 16 iškilinėse, su Clevelando lietuvių organizacijų vadovais susiko vasario 9 d. vakare Sheraton-Cleveland Hotel, kur buvo surengtas priėmimas. Čia taip pat dalyvavo nemažai ir kitų tautų veikėjų, palaikančių draugiškus santykius Lietuvos laisvės kovoje. Ministerį pristatė adv. J. Smetona. Min. J. Kajeckas, anglų kalba, visiems priėmimo dalyviams pasakė gerai paruoštą kalbą, iškeldamas mūsų laisvės kovos aspiracijas.

Tą dieną min. J. Kajeckas priėmė Clevelando didžiosios spaudos laikraštinius, padarė pasikalbėjimus radijo ir televizijos programose.

Šeštadienį min. J. Kajeckas lankėsi Dirvoje, prie a. a. Antano Smetonos — pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento kapo padėjo vainiką, lankė kitas lietuvių įstaigas ir dalyvavo organizacijų vykstančiuose susirinkimuose.

• Vyt. Abraitis, Tautinės Sąjungos pirmininkas, iš New Yorko vykdamas į

VIRŠUJE: Lietuvos pasiuntinys Washingtonė ministeris J. Kajeckas, lietuvių ir kitataučių organizacijų atstovų priėmimo, įvykusiam Sheraton-Cleveland viešbuty, padarė pranešimą, kurį su dideliu įdomumu visi susirinkusieji iš klausė. Nuotraukoj organizacijų atstovai pranešimo metu.

V. Plodžinsko nuotr.

Chicago, buvo sustojęs Clevelande. Pasitarė su Vilties Draugijos valdyba, Tautinės Sąjungos skyriaus veikėjais ir lankėsi Dirvoje.

• Pianisto A. Kuprevičiaus metinis rečitalis įvyks

ši antradienį, vasario mėn. 13 d., 8:30 val. Cleveland Music School Settlement salėje — 11125 Magnolia Dr. Programoje Mozarto, Beethoveno, Chopino ir Prokofio sonatos.

Įėjimas laisvas.

• Čiurlionio ansamblis ateinantį sekmadienį, vasario 18 d., Nepriklausomybės šventės proga, su savo programa pasirodys televizijos programoje, perduodamoje 5-ju kanalų, 1 val. po pietų. Visi kviečiami žiūrėti, o po to stočiai parašyti savo įspūdžius.

Čiurlionio ansamblis tikisi ir dažniau televizijos programoje pasirodyti.

• Šv. Kazimiero lituanistinės šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas reiškia pagarbą ir padėką mokyklos globėjui — Naujosios parapijos klebonui kun. J. Angelaičiui, už suteiktas mokyklai patalpą, leidimą naudotis parapijos sale ir moralinę pagalbą.

Dėkojame inž. J. Augustinavičiui, inž. V. Abraičiui, V. Čiurlioniui, Vyt. Raulinaičiui, B. Rekiui ir J. Rudzevičiui už suteiktą mokyklos suolų, paruošimą klasių, padarymą rašomųjų lentų ir kt. Taip pat parėmusius pinigais pradžioje mokslo metų. Dr. V. Ramanauskui už 135 dol., Dr. J. Skirinskai už 15 dol. ir Dr. V. Gruzdziui už 5 dol.

Didelis ačiū buv. mokyklos vedėjai mok. E. Vodopolienei ir visiems mokyklos mokytojams, už taip gražiai paruoštą ir pravestą Kalėdinės eglutės programą vaikučiams. Ačiū visuomenei ir tėveliams, už aukas pinigais ir maisto produktais, mums įteiktas Kalėdų eglutės proga! V. Urbaičiui ir O. Jokubaitienei už pravedimą laimėjimų. O. Jokubaitienei už dovaną — lietuvišką audinį. Aloyzui Aidriui už transporto priemones, Radijo valandos vedėjui J. Stempužiui, Dirvai, Draugui už skelbimus. Ačiū visiems, vienokių ar kitokių būdu prisidėjusiems prie eglutės pasisekimo!

Ypatingai dėkojame II-os Lietuvos Bendrojo mėsos apylinkės valdybai, kuri per valdybos pirm. Pov. Mikšį, Kalėdinės eglutės proga, mums įteikė \$200.00 mokyklos reikalams.

Tėvų Komitetas

• BALFo centrui pasiūsta 700 sv. dėvėtų drabužių. Ačiū aukotojams.

• Dirvos redakcijai atsiūsta paminėti Juozo Liudžiaus knyga "Raštai", kuri jo atminčiai išleido P. Liudžiuvienė. Knygos kaina \$3.00 ir ji gaunama Spaudos kioske, vedamam V. Rociūno.

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

J. P. MULL- MULIOLIS

8 kamb. — \$9,600

Vienos šeimos, 4 mieg., graži virtuvė, kilimai, naujas garažas.

2 šeimų 7-5

Erdvus 7 kamb. butas, apačioj, 5 kamb. viršuj, gražus sklypas 40x175, geri garažai.

2 šeimų — \$13,500

Arti šv. Jurgio, po 5 kamb., gerai prižiūrėtas namas, radiatoriais šildomas.

2 šeimų — E. 45 St.

Po 5 kamb., moderni virtuvė ir nauja vonia apačioj, geras rūsys, 2 garažai, gerame stovyje, nebrangus.

4 mieg. — \$13,300

Didelis ir gerai prižiūrėtas namas, nauji kilimai, graži virtuvė, 2 nauji garažai.

2 šeimų — \$12,700

Po 5 kamb., moderni virtuvė apačioj, nėra garažo.

4 šeimų — \$22,900

6-6-4-4, pajamos \$263.00 per mėnesį.

4 šeimų mūrinis

6-6-6-6, individualus šildymas radiatoriais, 4 garažai, pajamos \$300.00 per mėnesį.

6 šeimų — \$29,300

Mūrinis, pajamos \$435.00 per mėnesį.

3 šeimų + krautuvė

3 butai 5-5-4, erdvi maisto parduotuvė ir 4 garažai, leidimas parduoti vyną ir alų, visi įrengimai. Viskas už \$16,500.

Mėsos krautuvė

Gera klijentūra, bendros pajamos virš \$1,600 per savaitę, visi įrengimai, įrankiai ir rūkykla.

Visi pirkėjai ir pardavėjai skambinkite

UL 1-6666

A. Dailidė

Lietuvis bendradarbis ir E. Clevelando skyriaus vedėjas.

Parengimu kalendorius

CLEVELANDE

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlionio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

KOVO 3 D. Dainavos Ansamblio koncertas -- Slovėnų Auditorijoje. Rengia LB Clevelando I apylinkės valdyba.

KOVO 10 D. Šv. Jurgio par. salėje, p. Stasiūnaičiai rody lietuvišką filmą. Rengia BALFas.

KOVO 11 D. Lietuvių salėje Neringos Skaučių Tunto rengiama Kaziuko Mugė.

KOVO 11 D. 4 v. p.p. Čiurlionio ansamblio namuose studentų ateitininkų metinė šventė.

BALANDŽIO 8 D. Čiurlionio ansamblio namuose lietuviai Budžiai ruošia Maironio 100 metų gimimo sukakties minėjimą.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m.

Kaip praverti lietuviškai knygai platesnį kelią

Vienas iš didžiausių šių dienų mūsų rūpesčių -- kaip išlaikyti jaunoje kartoje gimtąją kalbą gyvą ir gają, kaip sustiprinti savos kalbos ir tėvų žemės meilę. Šiuo rūpimu klausimu daug kas yra padaryta, daug kas daroma ir bus daroma, bet vistiek dar jaučiame jog ne visos galimybės išnaudojamos.

Mes galime pasigirti lituanistinių mokyklų pasiektais rezultatais, galime pasidžiaugti jaunimo organizacijų veikla, galime pasididžiuoti meno parodomis, ansamblių ir operų pastatymais, bet visų šių iškilųjų prosvaisčių šaltelyje visad lieka lietuviškoji knyga. Ji vis dar stovi visų mūsų kultūrinės veiklos planų nuošalyje lyg ir užmiršta, nevertinta, atstumta. Jai kelią į plačiąją visuomenę nepraskina nei tūkstantinės premijos, skaudūs autorių bei leidėjų dūsavimai -- knygos guli leidėjų lentynose, laukdamos pirkėjų.

Kas atsitiko, kad daugelis mūsų šviesuolių nusisuko nuo lietuviškos knygos? Daugelis, kas praeina pro knygų lentynas nestatė, nepasidžiaugė, o savo namuose pirmumą užleisdami lietuviškai knygai! O knygą padovanoti gimtadienio, vardadienio ar šiaip kitokia proga -- laikoma menkaverčiu dalyku!

ALB Švietimo Taryba savo posėdyje (1.21.62) apsvačiusi šią padėtį, šalia savo tiesioginių darbų, imasi uždavinio ieškoti būdų,

LOS ANGELES

Birutė Reivydaitė ir Donatas Januta pasižymėjo moksle. Los Angeles Collegian laikraštis paskelbė 40 studentų sąrašą, kurie šį semestrą pasižymėjo moksle. Tarp jų 40 studentų yra ir du lietuviai: Birutė Reivydaitė pasižymėjo dantologijos moksle, o Donatas Januta fizikoje. Sausio 23 d. gabieji studentai buvo pagerbti City College surengtuose pietuose. Jiems mokyklos vadovybė įteikė pagerbimo raštus.

Donatas Januta studijuoja inžineriją. Pasirinko elektroniką ir tolimesnės studijoms sausio 29 d. išvyko į Kalifornijos universitetą, Berkeley, Calif.

Birutė Reivydaitė losangeliečiams pažįstama, kaip gabi dainininkė-solistė.

Juozo ir Onos Masonų, gyv. Pasadenoj, žinomų lietuviškos veiklos darbuotojų dukrelė Birutė, vasario 4 dieną, švėsdama savo 21-ji gimtadienį, dalyvaujant šeimos artimiesiems, susijedavo su Raymond Guvėjo. Birutė yra baigusi gailingosios sesers mokyklą ir turi gerą tarnybą.

Dr. Antanas Rudokas su žmona Stefanija iš Chicago, keletą savaitių viešėjo Los Angeles mieste pas savo gerus prietelius, taip pat buvusius chigagiečius -- Leo ir Izabelę Oksus. Taip pat aplankė kitus savo senus pažįstamus -- prietelius: Gediminus, Rudelius, Rapšius ir kit.

Dr. A. Rudokas, nors jau Amerikoje augęs jaunosios kartos lietuvis, bet giliai suprasdamas, kiek daug įnašo duoda radijo valandėlės ir spauda mūsų tautiniam jausmui stiprinti. Los Angeles lietuvių radijo valandelei paremti įteikė 30 dol.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius -- koncertas.

kaip praverti lietuviškai knygai kiekvieno lietuvių namų duris. Visuotiniai buvo priimtas vienas iš tokių planų:

1. Visos jaunimo organizacijos, ansambliai ir kultūriniai vienetai į savo darbų planą įtraukia ir lietuviškųjų knygų bendrą skaitymą, nagrinėjimą ir jų įvertinimą.

2. Visos lietuviškos organizacijos savo nariams, švenčiantiems gimtadienį, vardadienį ar šiaip kuria kita proga įteikia lietuvišką knygą dovaną.

3. Visos organizacijos savo narių artimųjų, sukdus lietuvišką šeimą, sveikina, įteikdami lietuvišką knygą su atitinkamu įrašu. Tegu išsivysto visuotinė bendra tradicija, kad kiekviena jaunųjų pora, sukdusi lietuvišką šeimą, būtų pasveikinta lietuviška knyga!

4. Visos organizacijos savo narių artimųjų sulaukus naujagimio sveikina atitinkamo turinio lietuviška knyga.

5. Leidyklos ir organizacijos leidžia mažiesiems skaitytojams iš lietuvių tautosakos, padavimų bei istorinių įvykių iliustruotas knygeles. Tegu kiekviena jauna skaitytoja pirmiausia sutinka lietuvišką knygą!

Šį planą Švietimo Taryba be visuomenės pritarimo ir paramos negyvendins. Reikia visų vieno nusistatymo, visuotinio pritarimo. Tad į šį darbą Švietimo Taryba kviečia visas lietuviškas organizacijas nuoširdžiai įsijungti ir šį planą visuotinai vykdyti. Įsijungusius ir visuotinai pritarusius šiam planui pageidautume atsiilepti spaudoje ar tiesiog į Švietimo Tarybą adresu: 6642 S. Francisco Ave., Chicago 29, Ill.

Lietuviškosios knygos vardu kviečiame visus!

ALB ŠVIETIMO TARYBA

BROCKTON

Kviečia į minėjimą

Brocktono Lietuvių Taryba šiais metais Vasario 16 minėjimą ruošia vasario 18 d. Minėjimas pradėdamas pamaldomis 10 val. šv. Kazimiero bažnyčioje. 2 v. p. p. iškilmingas aktas ir meninė dalis Franklino Klubu salėje.

Pagrindinę kalbą pasakys J. Audėnas. Meninė daly pasirodys sol. Paulauskas ir komp. J. Gaidelio mišrus choras iš So. Bostono.

Brocktono ir apylinkės lietuviai kviečiami kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

J. Č.

AR ŽINAI?

GINKLAS, kuriuo buvo paleistas pirmas šūvis Amerikos revoliucijos metu, buvo pistoletas. Amerikos revoliuciją pradėjo Lexingtone, Mass., 1775 metais. Ten Anglijos kariuomenės vadas maj. Pittcain davė įsakymą išvaikyti susirinkusius Amerikos patriotus. Bet jie įsakymo nepaklausė, tai majoras ištraukė savo pistoletą ir šovė į minią. Nuo to prasidėjo sukilimas, kuris baigėsi Amerikos nepriklausomybės.

PAŠAUKTI VYRAI Amerikos revoliucijos laikotarpiu turėjo tarnauti kariuomenėje tik tris mėnesius. Dėl to Washingtonas dažnai turėjo vos 15,000 vyrų savo vadovybėje. Bet už tai turėjo pakankamai karininkų. O kadangi tie paskyrimai daugiausia buvo daromi politiniais sumetimais, tai dauguma karininkų buvo pulkininkai.

PREZIDENTAS THOMASJEFFERSON nesididžiavo, kad buvo prezidentas. Jis laikė svarbiausiais savo darbais: Declaration of Independence pasirašymą, Virginijos Universiteto steigimą ir savo sukurta Virginijos statutą apie tikybės laisvę.

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

Min. J. Kajeckas tarp Clevelando lietuvių. Kairėje V. Kasparavičiūtė, dešinėje N. Kersnauskaitė. V. Plodžinsko nuotrauka

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

UTILITY BILL PAYMENTS
MONEY ORDER CHECKS,
TRAVELERS CHEQUES

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

Nr. 18

1962 m. vasario 12 d.

KAS IR KUR?

• Min. S. Lozoraitis tarnybos reikalais išvažiavo ke lioms savaitėms į Paryžių.

• Pianistas Andrius Kuprevičius savo koncerto reikais vasario 5 d. lankėsi New Yorke.

Ta proga dr. Marijos Žukauskienės iniciatyva buvo susirinkęs koncertui remti lietuvių komitetas, kurio pasitarime dalyvavo net iš New Jersey veikėjai inž. Dilis su žmona.

A. Kuprevičius tarė padėkos žodį už lietuvių pastangas šio koncerto įvykdymui.

Susirinkusių buvo 20 asmenų ir daugumoj visi jaunios kartos atstovai.

Koncertas įvyks balandžio 8 d. Town Hall, New Yorke.

Worcesterio lietuviai turėjo progos pasigrožėti jaunimu, sugėbėjusiu sklandžiai ir nuotaikingai pravesti metinį skautų banketą, kuriam suruošti daug darbo padėjo tūtininkė E. Gorodeckienė. Banketo programą atliko jaunieji menininkai. H. Jakubauskas pagrojo keletą dalykelių saksofonu ir S. Staškutė pašoko ispanišką šokį "El vito". Nuotraukoje pianistė Violeta Matulevičiūtė, akompanavusi programos atlikėjams ir solistams Vytautas Prapuolenis. Dešinėje matyti E. Liogys, programos vedėjas.

Meilaus nuotrauka

• Didžios Britanijos Lietuvos Sąjungos valdybą, po įvykusio suvažiavimo, dabar sudaro: Juozas Vilčinskas — pirm., Petras Mašalaitis ir Juozas Lūza — vicepirmininkai, Albinas Pranskūnas — sekretorius, Vladas Strimas — išdininkas, Stepas Nenortas ir Zigmąs Juras — nariai.

Į tarybą išrinkti: kun. A. Kazlauskas, Dr. S. Kuzminskas, K. Bivainis, J. Bendorius, Dr. K. Valteris, J. Levinskas ir D. Banaitis. Revizijos komisija: P. Duoba, T. Vidugiris ir A. Žukauskas.

• Šių metų sausio mėn. 24 d. Kaune mirė buv. Vyr. Tribunolo civilinio skyriaus pirmininkas Motiejus Čepas. Velionis buvo vienas žymiausių Lietuvos veikusių civilinės teisės žinovų.

• D. Adomaitis, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Dr. V. Blozė, iš Strongsville, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• V. Misiūnas, iš Elizabeth, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Chicago Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla leidžia Informacinį biuletinį. Iki šio laiko išleista 19 numerių. Paskutiniame numeryje pranešta geriausiai lituanistikos mokyklos mokiniai. Pradedant parengti a m a j a

Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos naujoji valdyba, išrinkta sausio 28 d. įvykusiame suvažiavime. Sėdi iš kairės: A. Virbickas -- sekretorius, K. Druga -- pirmininkas, P. Vebra -- organizaciniam reikalams, K. Kasakaitis -- išdininkas, Stovi: B. Nainys -- tautinės propagandos, S. Šiaučiūnas -- valdybos narys, J. Vedegys -- švietimo reikalų tvarkytojas, O Bielskus -- kultūros ir propagandos, B. Vitkus -- jaunimo reikalams.

LB Chicago apygardos suvažiavimo mandatų komisija ir toliau prie plakato sėdi knygai "Palik ašaras Maskvoje" aukų rinkėjas, A. Gulbinsko nuotrauka

klase, geriausi mokiniai mokykloje yra: V. Bačinskaitė, A. Kiburas, D. Bakaitytė, K. Ruikytė, D. Valiukėnas, L. Buivydaitė, L. Čepaitytė, A. Tamošiūnaitė, L. Underytė, E. Bradūnaitė, E. Juodvalkytė, M. Norušytė, R. Repšytė, K. Grabauskaitė, R. Raslavičiūtė, Ž. Keliuotytė, M. Druga ir U. Juodvalkis. Visi paminėtieji savo klasėse yra pirmieji mokiniai ir jie pelnėsi didelę lituanistikos mokyklos garbę.

CHICAGO

Pirks 1000 knygų

Trečiadienį Chicagoje oficialiai įsisteigė komisija, pirkti bent 1000 egzempliorių inž. A. Nasvyčio knygos anglų kalba: "Ašaras palik Maskvoj". Ši propagandinė, antikomunistinė knyga turės būti siuntinėjama ne tik politiniams Amerikos žmonėms (senatoriams, kongresmanams ir t.t.), bet ir kultūrinėms įstaigoms.

Komisija pasiskirstė pareigomis: L. Prapuolenis — pirmininkas, J. Vaičiūnas — sekretorius ir inormacijos vedėjas, J. Bertašius — finansų vedėjas, V. Nauzdžius — narys. Direktoriai: dr. S. Biežis, dr. Drangelis, prel. M. Krupavičius, inž. V.

LB CENTRO VALDYBOS PADALINIAI

ŠVIETIMO TARYBA: Jeronimas Ignatonis, centro valdybos narys švietimo reikalams, sudarė ir centro valdyba patvirtino švietimo Tarybą šios sudėties: Bronius Klierė, Grasilija Meiluvienė, Vytautas Kasniūnas, Bernadeta Beleskienė, Matas Krikščionas, Juozas Plačas, Alicija Rugytė, Viktoras Binkis, Vincentas Liulevičius, Petras Maldeikis, Juozas Tamulis ir Aldona Šimaitienė.

Švietimo Taryba savo darbą jau pradėjo. Oficialus švietimo Tarybos adresas yra pirmininko: Jeronimas Ignatonis 6642 So. Francisco Ave., Chicago 29, Illinois. Tel. RE 7 - 2739.

KULTŪROS FONDAS: Centro Valdyba patvirtino, Centro Valdybos vicepirmininko kun. Stasio Šantaro pristatytą Kultūros Fondo valdybą šios sudėties: Kun. Stasys Šantaras -- pirmininkas, Stasė Semenienė ir Vladas Bū-

Adamkavičius ir adv. R. Skipitis,

Kol bus paruošti aukų lapai, malonūs tautiečiai kviečiami skubiai nepattingėti praverti kišenės ir vietu kitu žaliuku antikomunistinės propagandos reikla paremti, siunčiant: Jonas Bertašius, 2642 West 15th St., Chicago, Illinois.

Detroito lietuviams gerai pažįstamas nejudamojo turto pardavimo agentas Juozas Briedis savo šeimos tarpe, kuri po ilgų vargų ir pastangų vėl susijungė. Jo dukrė Dalia (dešinėje) į JAV atvyko 1960 metų pabaigoje. Pradėjusi mokytis Kaune ir Varšuvoje, baigė Detroito ir dabar studijuoja chemiją Detroito universitete. Žmona į JAV atvyko tik praeitais metais prieš Kalėdas. Naujai susijungusiems detroitiečiai linki daug laimės.

J. Gaižučio nuotrauka

tinų šokių šventė rengiama 1963 metais birželio mėn. pabaigoje ar liepos pradžioje. Repertuaras jau pradėtas ruošti. Iki bus sudarytas šventei rengti komitetas, visos tautinių šokių grupių numatančios dalyvauti II-joje tautinių šokių šventėje registruojasi pas LB Chicago Apygardos valdybos narį: Stasys Šiaučiūnas, 2511 West 69th St., Chicago 29, Illinois. Tel. 4-1979.

CENTRINĖS APYLINKĖS VALDYBA: Clevelande veikusiai prie JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos, Centrinei apylinkės valdybai atsistatydinus, JAV LB Centro Valdyba pakvietė adv. Rapolą Skipitį naują valdybą sudaryti Chicagoje. Į valdybą įeiti maloniai sutiko Jonas Talalas ir Liucija Stasiūnienė. Visais Centrinės apylinkės reikalais kreiptis į pirmininką adv. Rapolą Skipitį adresu: 5613 So. Emerald Ave., Chicago 21, Illinois. Tel. TR 3-2873.

Į Centrinę apylinkę kviečiami jungtis toliau nuo lietuviškų kolonijų gyvenantieji ir bendruomenės apylinkėi dėl nuotolio negalintys priklausyti lietuviui.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SĄJUNGOS RICHMOND HILL
SKYRIAUS NARĖS
MALONIAI KVIEČIA
ATSILANKYTI Į
UŽGAVĖNIŲ
VAKARĄ.

kuris įvyks

FESTIVAL RESTORANE ir BARE --

40 East 26th Street, New Yorke,

1962 METŲ VASARIO 24 DIENĄ,

7 val. vakaro.

Lietuviškos vaišės, šokiai ir kitos staigmenos, grojant RUTENIO orkestrui.

Įėjimas \$5.00; studentams \$2.50.

Skyriaus Valdyba

Norman J. Seaman presents

PIANIST

ALDONA
KEPALAITE

CARNEGIE RECITAL HALL
SUN. AFT., 5:30 • MARCH 4, 1962

Mielam

DR. VYTAUTUI K. ČEPUI

ir jo artimiesiems, tėveliui — buv. Vyr.

Tribunolo civ. skyriaus Pirmininkui

Motiejui Čepui mirus, reiškia-

me gilią užuojautą ir kartu liūdime

Sofija, Domas, Polė ir Pranas

Adomaičiai,

Dana ir Kostas Burbos